

Kasvun ja oppimisen toimialan talouden vakauttamisohjelma

Kasvun ja oppimisen lautakunta 05.05.2026 § 52
307/02.02.00/2026

Valmistelu ja lisätiedot
sivistysjohtaja Sari Gustafsson, varhaiskasvatusjohtaja Lena Karlsson, perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettunen, perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Rikard Lindström, hallintopäällikkö Mervi Tuominen, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoo kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa, että kaupunki valmistelelee keväällä 2026 talouden vakauttamisohjelman heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Kaupunginhallitus päätti vakauttamisohjelman valmistelun käynnistämisestä kokouksessaan 2.2.2026 § 27.

Heikko taloustilanne haastaa kuntatalouksia Suomessa. Porvoo kaupunginkin talous tulee heikkenemään merkittävästi lähivuosina yhteisöveron tuoton heikentymisen myötä, ellei käyttötalousmenoja saada sopeutettua. Kaupungin talouden arvioidaan painuvan selvästi alijäämäiseksi vuosina 2027–2028, ja myös tämän jälkeen näkymät ovat haastavat. Yhteisöveron tuotto painuu selvästi viime vuosia alhaisemmalle tasolle ainakin muutamaksi vuodeksi, eikä sen tuoton pidemmän aikavälin kehitystä ole mahdollista kovin luotettavasti ennakoita. Myös valtionosuuksien kehitykseen liittyy riskejä, ja on todennäköistä, että valtionosuusuudistuksen toteutuminen voisi entisestään heikentää kaupungin taloudellista asemaa.

Kaupungin kokonaismenot ovat noin 266 miljoonaa euroa (TA2026), kasvun ja oppimisen toimialan noin 131 miljoonaa euroa. Kaupungin tuotot ovat noin 84 miljoonaa euroa (TA2026), kasvun ja oppimisen toimialan tuotot noin 5 miljoonaa euroa.

Kun talous on tasapainossa ja kestäväällä pohjalla, pysyvät velkaantuminen ja verotus kohtuullisella tasolla. Tämä mahdollistaa kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman jatkuvan ja kestäväen kehittämisen ja investoinnit kaupungin kärkihankkeisiin silloinkin, kun yhteisöveron tuotto alenee merkittävästi.

Kaupunginhallituksen asettamat linjaukset vakauttamisohjelman laadinnalle.

Kaupunginhallituksen päätöksen 2.2.2026 § 27, mukaan talouden vakauttamisohjelman laadinnan lähtökohtana toimivat seuraavat linjaukset:

1. Vähennämme riippuvuutta yhteisöveron vaihteluista niin, että kaupungin talous on tasapainossa yhteisöveron eri suhdannetilanteissa. Vakauttamisohjelman toimenpiteet valmistellaan siten, että Kaupungin talous on valtuustokauden aikana tasapainossa, eli vuosien 2025–2029 kumulatiivinen tulos on 0 tai ylijäämäinen (ilman kertaluonteisia eriä).

2. Valtuustokauden lopussa toimintakate asukasta kohden on selvästi lähempänä C21-kaupunkien keskiarvoa. Tavoite on, että valtuustokauden lopussa ollaan enintään 250 € yli C21 -kaupunkien keskiarvon (nykytasoa 500 euroa yli keskiarvon).
3. Vakauttamisohjelma koskee kaikkia kaupungin toimialoja sekä liikelaitoksia. Ensisijaisesti haetaan rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka tuovat pysyviä menosäästöjä ja heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän. Palvelujen tasoa voidaan karsia lakisääteisen ylittävältä osalta.
4. Taloutta tasapainotetaan laajaa keinovalikoimaa hyödyntäen: toimintamenoja karsitaan, investointeja priorisoidaan ja niiden ajoitusta tarkennetaan ja toimintatuottoja pyritään kasvattamaan mm. kertaluonteisia käyttöomaisuuden myyntejä toteuttamalla. Näillä toimenpiteillä pyritään lähtökohtaisesti siihen, että kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteja ei tarvitsisi korottaa.
5. Investointeja priorisoidaan ja jaksotetaan siten, että lainakanta säilyy kuntien keskiarvon alapuolella valtuustokauden loppuun asti.
6. Henkilöstömenoja pyritään alentamaan suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköitymisiä. Samalla tarkastellaan vuonna 2023 voimaan tulleen organisaation toimivuutta ja tehdään tarvittaessa siihen muutoksia.
7. Ohjelma viedään valtuuston päätettäväksi kesäkuussa 2026, jonka jälkeen vuoden 2027 talousarviokehitys annetaan hyväksytyin ohjelman mukaisesti. Lautakuntien ja johtokuntien tulee hyväksyä omat esityksensä vakauttamisohjelman toimenpiteistä 30.4.2026 mennessä.
8. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että ohjelmassa tavoitellaan tämän hetken arvion mukaan vähintään 8 miljoonan euron tasapainottamistoimia toimialojen käyttötaloudesta, mikä vastaa noin 3 prosenttia kaupungin kokonaismenoista. Ohjelman valmistelussa huomioidaan kevään aikana tulevat uudet ennusteet, jotka saattavat muuttaa tavoitetasoa.
9. Valmistelussa kuullaan henkilöstöä, vaikuttamistoimielimiä, kaupungin asukkaita ja muita sidosryhmiä.

Kasvun ja oppimisen toimialalle asetettu vakauttamistarve on yhteensä 4,2 miljoonaa euroa eli noin puolet koko kaupungin vakauttamistarpeesta. Toimialan vakauttamisohjelmaa on valmisteltu osana kaupungin talouden tasapainottamista siten, että valmistelussa on huomioitu toimialan toiminnalliset erityispiirteet, sekä kaupunginhallituksen 2.2.2026 § 27 tekemässä päätöksessä

asetetut linjaukset. Vakauttamisohjelmassa huomioidaan toimialan toiminnan lukuvuosisidonnaisuus, jonka vuoksi vakauttaminen jakautuu pidemmälle aikajänteelle kuin vain vuodelle 2027. Noin puolet vakauttamistoimenpiteistä ajoittuvat lukuvuoteen 2026–2027 ja osa toimenpiteistä ajoittuu lukuvuodelle 2027–2028. Loppuosa toimenpiteistä toteutetaan vielä lukuvuonna 2028–2029.

Toimialan toimintakuluista suurin osa (57%) on henkilöstökuluja ja siitä syystä myös suurin osa vakauttamistoimenpiteistä kohdistuu tähän kokonaisuuteen. Vakauttamisohjelman valmistelussa on tarkasteltu toiminnan rakenteita, kustannuskehitystä ja säästömahdollisuuksia siten, että asetettuun vakauttamissummaan voidaan realistisesti päästä. Toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten lisäksi myös lasten / nuorten sekä myös henkilöstön näkökulmasta.

Vakauttamistarpeen toteutumista ja siihen liittyviä toimenpiteitä tarkastellaan seuraavien kokonaisuuksien kautta:

- Henkilöstökulujen pienentäminen erilaisin toimenpitein, mm:
 - palveluverkon ja palvelutarjonnan supistaminen
 - määräaikaisuuksien vähentäminen
 - tehtävien lakkauttaminen ja uudelleenorganisointi
 - eläköitymisten hyödyntäminen
 - hallinnollisen työn ja johtamisjärjestelyjen tehostaminen
- Palvelujen ostojen ja palvelusopimusten arviointi
- Avustusten uudelleen arviointi
- Materiaalihankintojen täsmentäminen
- Koneiden ja laitteiden leasing-kustannusten huomiointi

Jaostot ovat käsitelleet asiaa oman palvelualueensa ehdotusten osalta 28.4.2026.

Liitteet

Talouden vakauttamisohjelma 2027–2029, kasvun ja oppimisen toimialan ehdotukset

Kasvu ja oppiminen, vakauttamisen toimenpide-ehdotukset

Suomenkielisen koulutusjaoston pöytäkirjanote 28.4.2026 § 34

Ruotsinkielisen koulutusjaoston pöytäkirjanote 28.4.2026 § 29

Sivistysjohtaja

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää esittää

kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle

hyväksyttäväksi liitteenä olevan osa Kasvun ja oppimisen toimialan vakauttamisohjelman vuodelle 2027.

Pykälä tarkistetaan heti.

Käsittely

Lautakunta esitti yksimielisesti poistettavaksi seuraavat toimenpide-ehdotukset:

- Poistetaan toimenpide-ehdotuksista koulunkäynninohjaajien kesäkeskeytykset
- Poistetaan toimenpide-ehdotus Määräaikaisten toimien ja virkojen sopimukset vain toimikaudeksi, ei koko vuodeksi

Lautakunta esitti yksimielisesti muutettavaksi seuraavat toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään seuraava virke asiakokhtaan, jossa esitetään säästöä suomenkielisen perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden hallinnosta ja muusta johtamisjärjestelyiden tehostamisesta: "Lautakunta edellyttää, että myös muuta toimialan hallintoa ja johtamisjärjestelyitä tarkastellaan ja tehtäviä uudelleen järjestellään osana vakauttamisohjelmaa esimerkiksi eläköitymisen ja muun poistuman myötä."

Äänestyksen jälkeen esittelijän päätösesitykset jäävät seuraavissa voimaan:

- Tapani Eskola esitti Johanna Aaltosen ja Juha Jokisen kannattamana: "Poistetaan toimenpide-ehdotuksista vaateraha". Tapani Eskolan esityksen puolesta äänestivät 3- (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Juha Jokinen) ja pohjaesitystä äänestivät 8 (Anella Ahokas, Lasse Hassinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Jari Oksanen, Hilikka-Leena Orava, Nina Pauloaho, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.
- Nina Pauloaho esitti Anneli Ahokkaan kannattamana: "Poistetaan toimenpide-ehdotus Musiikkiopiston muskaritoiminnan lopettaminen". Pauloahon esityksen puolesta äänestivät 3- (Anella Ahokas, Nina Pauloaho, Nikolai von Veh) ja pohjaesitystä äänestivät 8 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Jari Oksanen, Hilikka-Leena Orava). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.
- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: "Poistetaan toimenpide Epoon koulun lakkauttaminen". Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 5- (Anella Ahokas, Hanna Lönnfors, Jari Oksanen, Nina Pauloaho, Nikolai von Veh) ja pohjaesitystä äänestivät 6 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava). Pohjaesitys voitti äänin 6-5.

Äänestyksen jälkeen seuraavat lisäesitykset raukesivat:

- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: "Kuutamopolun päiväkodin lakkauttaminen". Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 2- (Anella Ahoka, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 9 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Jari Oksanen, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 9-2.

- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: ”Alakoulujen tietokoneiden määrien ja käytänteiden tarkastus, selvitetään alakoulujen oppilaskoneiden määrä ja koulujen käytänteiden yhtenäisyys niiden käytössä”. Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 3- (Anella Ahokas, Jari Oksanen, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 8 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.
- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: ”Oppilaskohtaisista koneista luopuminen 7.luokalta alkaen, tilalle aineryhmäkohtaiset karryt”. Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 3- (Anella Ahokas, Jari Oksanen, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 8 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.
- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: ”Luovutaan Kevätkummun Vellamon lisämoduulista ja osa oppilaista siirtyy Keskuskouluun”. Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 2- (Anella Ahokas, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 9 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Jari Oksanen, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 9-2.
- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: ”Selvitetään ulkopuolisilta vuokratut tilat, parakit ja moduulit ja luovutaan tarpeettomista”. Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 3- (Anella Ahokas, Jari Oksanen, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 8 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.
- Anella Ahokas esitti Nina Pauloahon kannattamana: ”Kehittämistyön tehtävät järjestellään uudelleen”. Anella Ahokkaan esityksen puolesta äänestivät 3- (Anella Ahokas, Jari Oksanen, Nina Pauloaho). Pohjaesitystä äänestivät 8 (Johanna Aaltonen, Tapani Eskola, Lasse Hassinen, Juha Jokinen, Hanna Lönnfors, Malin Lönnroth, Hilikka-Leena Orava, Nikolai von Veh). Pohjaesitys voitti äänin 8-3.

Päätös

Muilta osin kasvun ja oppimisen lautakunta päätti yksimielisesti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan kasvun ja oppimisen toimialan ehdotukset kaupungin vakauttamisohjelmaan.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

